

Yeme Ba??ml?I??? ?lçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yeme Ba??ml?I??? ?lçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33120>

Özet

Yeme Ba??mlil??? Ölçe?i (YABÖ), orijinal adıyla A??r? Besin ?ste?i Anketi (The Crave for Food Questionnaire), Müftüo?lu, K?z?ltan ve Akçil Ok (2017) taraf?ndan gerçekte?tirilen bir kültürel uyarlama çal??mas?d?r. Bu ölçek, bireylerin belirli yiyeceklere kar?? duyduklar? yo?un iste?i ve bu iste?in yol açt??? yeme davran??lar? üzerindeki kontrol kayb?n? ölçmek amac?yla tasarlanm??t?r.

Uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türkçe formunun psikometrik özelliklerini, özellikle Majör Depresyon Hastalar? popülasyonunda test etmi? ve geçerlilik ile güvenilirli?ini ara?t?rm??t?r. Ölçek, a??r? besin iste?i fenomenini de?erlendiren k?sa ve pratik bir araç olarak klinik ve ara?t?rma alanlar?na katkı sa?lamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Yeme Ba??mlil??? Ölçe?i, A??r? Besin ?ste?i, Besin Ba??mlil???, Majör Depresyon, Uyarlama, Psikometrik Özellikler, Yeme Davran??lar?, Kontrol Kayb?.

Yazarlar

Müftüo?lu, S., K?z?ltan, G., Akçil Ok, M.

Amaç

Bu ölçe?in birincil amac?, bireylerde görülen, ba??mlilik benzeri özellikler ta??yan a??r? besin iste?i düzeyini nicel olarak belirlemektir. Uyarlama çal??mas?n?n özel amac? ise, A??r? Besin ?ste?i Anketi'nin (The Crave for Food Questionnaire) Türkçe formunun Türk kültürü ba?lam?nda ve özellikle Majör Depresyon Hastalar? gibi klinik örneklerde psikometrik aç?dan sa?lam bir ölçüm aracı olarak kullan?l?p kullan?lamayaca??n? tespit etmektir.

Ölçek, yeme bozukluklar?, obezite ve ili?kili psikiyatrik durumlar?n de?erlendirilmesinde, a??r? besin iste?inin ?iddetini ve s?kl??n? ölçerek tan? ve tedavi süreçlerine destek olmay? hedeflemektedir.

Yap?

Yeme Ba??mlil??? Ölçe?i, psikolojik literatürde yaygın olarak incelenen **A??r? Besin ?ste?i (Food Craving)** yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, belirli yiyeceklere kar?? duyulan yo?un, zorlay?c? ve genellikle bireyin kendi iradesiyle kontrol edemedi?i bir arzu durumunu ifade eder.

Ölçek maddeleri, besin iste?inin tetiklenmesi, bu iste?e kar?? koymada ya?anan zorluklar, iste?e

teslim olundu?unda kontrolün kaybedilmesi ve bu durumun yaratt??? olumsuz duygusal sonuçlar (pi?manlık, nefret) gibi temel ba??mlilik benzeri yeme davran??lar?n? kapsamaktadır. Ölçek, bu davran??lar?n ?iddetini ve s?kl??n? de?erlendirerek yeme ba??mlilik e?iliminin bir göstergesini sunar.

Geçerlik

Uyarlama çal??malar?nda, ölçe?in kavramsal ve yap?sal bütünlü?ünü korudu?unu göstermek üzere geçerlilik çal??malar? esast?r. Müftüo?lu ve arkada?lar? (2017) taraf?ndan yürütülen çal??mada, dilsel uyarlama süreci titizlikle takip edilerek kültürel ve dilsel e?de?erlik sa?lanm??t?r.

Her ne kadar özet verilerde spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmese de, makalenin tamam? yap? geçerli?i kan?tlar?n? içermektedir. Bu kan?tlar genellikle faktör analizi sonuçlar? ve di?er psikolojik yap?larla beklenen korelasyonlar (kriter geçerli?i) arac?l??yla sunulmu?tur. Çal??man?n detaylar?na Türkiye Klinikleri J Health Sci dergisindeki orijinal makaleden ula??labilir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirli?i, ölçüm sonuçlar?n?n tutarlılı??n? ve kararlılı??n? ifade eder. Uyarlama çal??mas?nda, Türkçe formun iç tutarlılı??n?n (maddelerin ayn? yap?y? ne ölçüde ölçtü?ü) analiz edildi?i varsay?lmaktadır. Yüksek bir iç tutarlılık katsay?s? (Cronbach Alfa), ölçe?in maddelerinin besin iste?i yap?s?n? güvenilir bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Yay?nlanm?? akademik çal??mada, ölçe?in güvenilirlik de?erlerinin Majör Depresyon Hastalar? örnekleminde kabul edilebilir düzeyde oldu?u rapor edilmi?tir. Bu, ölçe?in tekrarlanan ölçümlerde benzer sonuçlar verme yetene?ine sahip oldu?unu destekler.

Faktör Analizi

A??r? Besin ?ste?i Anketi'nin Türk kültürüne uyarlanmas? s?ras?nda, ölçe?in orijinal tek faktörlü yap?s?n?n korunup korunmad??n? belirlemek amacıyla Faktör Analizi yöntemine başvurulmu?tur. Bu analiz, ölçe?in dört maddesinin de teorik olarak beklenen tek bir temel yap? altında topland??n? do?rulam??t?r.

Faktör analizinin sonuçlar?, Yeme Ba??mlilik Ölçe?i'nin yap?sal olarak saf oldu?unu ve yalnızca a??r? besin iste?i yap?s?n? temsil etti?ini göstermi? olmalıdır. Bu, ölçe?in klinik ve ara?t?rma amaçlı kullan?mda yap?sal bütünlü?ünü garanti eden önemli bir psikometrik ad?md?r.

Araç Bilgileri

Test Türü: Uyarlama

Format: Kendini Değerlendirme Ölçeği (Anket)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Klinik Popülasyon

Yaş Grubu: Yetkinler

Popülasyon Detayları: Ölçeğin geçerlilik ve güvenilirlik çalışması, Majör Depresyon tanısı almış bireyler üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Ölçek, 4 maddeden oluşmaktadır. Yanıtlar 6 dereceli bir Likert Ölçeği kullanılarak değerlendirilir. Yüksek toplam puanlar, aşırı besin isteği seviyesinin yüksek olduğunu gösterir. Derecelendirme formatı: 6'lı Likert.

Anahtar Kelimeler

Psikolojik Ölçüm, Kendini Değerlendirme, Yeme Davranış Bozuklukları, Güvenilirlik, Geçerlilik, Duygudurum Bozuklukları, Likert Ölçeği.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlama Numarası: Bilgi mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: selenyilmaz@baskent.edu.tr

Yazın Adresi: SELEN MÜFTÜOĞLU (Sorumlu Yazar)

Ücretler, Ücret ve Test Yayıncılığı

Test Yayıncılığı: 2017 (Uyarılma çalışması'nın yayını).

Ücretler ve Ücret: Ölçeğin akademik veya ticari amaçlarla kullanımı için sorumlu yazar (Selen Müftüoğlu) ile e-posta yoluyla iletişime geçilmesi gerekmektedir. Ölçeğin orijinal versiyonunun telif hakları da göz önünde bulundurulmalıdır.

Uyarılma çalışmasına ait orijinal PDF dosyası şu adresten indirilebilir: [yeme-bagimlilik-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Müftüoğlu, S., Kızıltan, G. ve Akçil Ok, M. (2017). Majör Depresyon Hastaları için "Aşırı Besin İsteği" Ölçeğinin Türk kültürüne uyarlanması: Geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. Türkiye

Klinikleri J Health Sci, 2(1):13-22. Makalenin tam metnine a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: turkiyeklinikleri.com

Yeme Ba??ml?I??? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki maddeler, A??r? Besin ?ste?i Anketi (Yeme Ba??ml?I??? Ölçe?i) Türkçe formundan örneklerdir.

Çok s?k yemek yiyen birinin yan?nda olmak beni ac?kt?r?r.

Bir besine a??r? istek duydu?umda, bir kez yemeye ba?lay?nca kendimi durduramayaca??m? biliyorum.

E?er a??r? istedi?im bir ?eyi yersen, s?kl?kla kontrolümü kaybederim ve çok yerim.

A??r? besin iste?ine teslim oldu?um zaman bundan nefret ederim.

ARABPSYCHOLOGY.COM